

Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane
Centrul de Cercetare și Informare Publică

**ANALIZĂ PRIVIND SITUAȚIA
VICTIMELOR IDENTIFICATE ÎN PRIMUL
SEMESTRU 2011**

CUPRINS

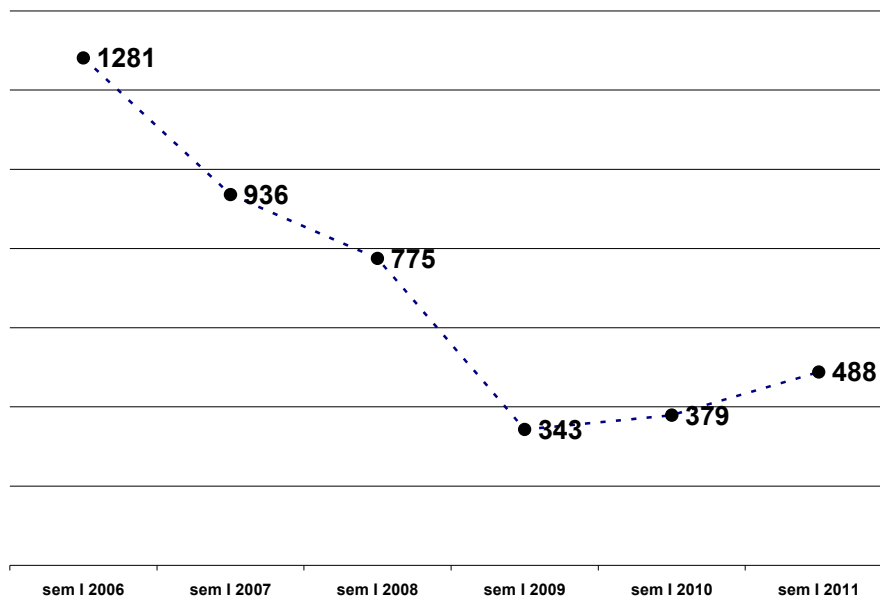
1. Amploarea traficului de persoane	3
2. Acțiunea traficului de persoane-Recrutarea	4
3. Mijloacele traficului de persoane.....	5
4. Scopul traficului de persoane.....	7
4.1. Forme de exploatare	7
<i>4.1.1. Exploatarea sexuală.....</i>	<i>9</i>
<i>4.1.2. Traficul în scopul exploatării prin muncă .....</i>	<i>9</i>
<i>4.1.3. Alte forme de exploatare.....</i>	<i>9</i>
4.2. Destinația	10
<i>Trafic intern .....</i>	<i>10</i>
<i>Trafic extern.....</i>	<i>11</i>
5. Repatrierea victimelor.....	12
6. Concluzii generale	13

1. Amploarea traficului de persoane

Prezentarea nu este nici pe departe una de tip exhaustiv, multe fiind modalitățile prin care pot fi interpretate datele existente cu privire la particularitățile definiției ale victimelor traficate atât în cât și în afara României. Evaluarea statistică a populației de victime ale traficului de persoane pe o anumită perioadă de timp are în vedere principalii indicatori care definesc situațiile de trafic: *recrutarea, proveniența, abuzurile suferite și modalitățile de constrângere, exploatarea și controlul la destinație.*

În primul semestru al anului 2011 numărul victimelor identificate a depășit cifra raportată pentru aceeași perioadă a anului trecut cu 29%. Din **488 victime** identificate, 341 au fost de gen feminin respectiv 147 gen masculin.

6 persoane de cetățenie străină (Bangladesh și Moldova) au fost victime ale exploatării sexuale pe stradă și exploatării prin muncă în agricultură, pe teritoriul țării noastre.

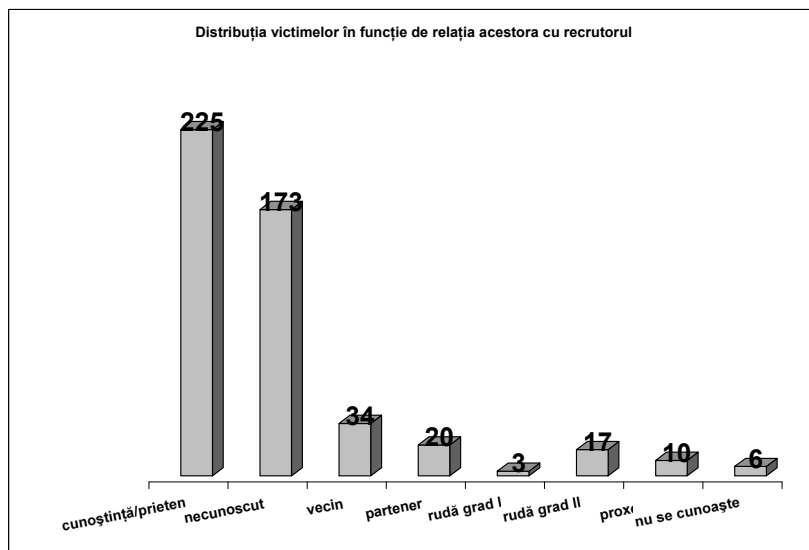
Prezentarea caracteristicilor longitudinale privind populația victimelor traficului de persoane identificate atât în România cât și pe teritoriul altor state poate sprijini atât identificarea ulterioară a altor victime prin îmbunătățirea informațiilor în rândul practicienilor cu privire la semnele care definesc situația de vulnerabilitate (*statutul victimei înainte de intrarea în trafic*), în rândul publicului larg cu privire la riscurile pe care și le asumă atunci când „ceva” se schimbă (*modalități de constângere și exploatare*) precum și în rândul profesioniștilor din domeniul larg al protecției și asistenței sociale (*referirea și asistența victimelor*).

Traficul de persoane are în componență mai multe etape constitutive: acțiunea, recrutarea, transportul, găzduirea, constrângere și manipularea și scopul acțiunii-exploatarea.

2. Acțiunea traficului de persoane-Recrutarea

Cunoașterea modalităților prin care victimele sunt recrutate în trafic pentru exploatare precum și caracteristicile persoanelor aflate în situație de risc reprezintă una din informațiile care poate determina scăderea sistematică a cifrei victimelor identificate. Imaginea centralizată la nivel național cu privire la modurile de recrutare și situația socială care definește grupul de victime, sprijină identificarea adecvată a victimelor traficului de persoane precum și identificarea emergentă la cele mai mici semne și indicatori. Deși nu există cifre concrete, considerațiile cu privire la recrutarea care are loc pe teritoriul țării noastre și pentru care exploatarea poate avea loc pe teritoriul altor state nu poate fi una eronată. Majoritatea victimelor de cetățenie română sunt recrutate în țară sau cel puțin „oferta” le este prezentată aici, pentru ca mai departe exploatarea să aibă loc pe teritoriul altor state, în special în state europene.

Bineînțeles că modalitatea de recrutare, tehnicile de manipulare folosite și mijloacele de constrângere diferă de la traficant la traficant, de la o grupare la alta sau de la un specific regional la altul. Cu toate acestea, cifrele din această perioadă, prezintă victimele ca fiind recrutate în proporție covârșitoare direct de către traficant, fără a exista vreun intermediar de genul agențiilor de plasare a forței de muncă sau impresariat. Puține au fost victimele recrutate de către agenții de ocupare a forței de muncă sau prin intermediul anunțurilor publicitare și de informare prezente în mijloacele de comunicare în masă.

Natura relației victimei cu recrutorul reprezintă un indicator cu o semnificație aparte pentru evaluarea condiției victimelor și încrederea acordată recrutorilor. Fiecare individ manifestă un anumit respect și un grad mai mare sau mai mic de încredere față de persoanele aflate în

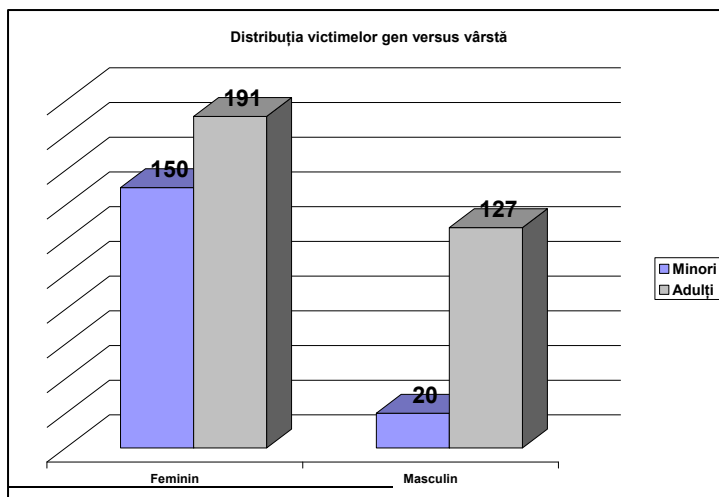
spațiul social apropiat, prieteni, colegi sau rude, condiții exploatare de către recrutori și traficanți. Astfel, la fel ca în perioadele anterioare, cele mai multe victime au fost recrutate de către persoane care făceau parte din categoria generală „apropiați”(cunoștințe, prieteni, vecini sau chiar rude); (*graficul de mai sus redă cantitativ natura relației între victimă și recrutor*)

3. Mijloacele traficului de persoane

Abuzul de poziția de vulnerabilitate este considerată situația faptică prin care o persoană beneficiază de condiția de vulnerabilitate a unei alte persoane. Vulnerabilitatea în științele sociale este asociată cu slăbiciunea, incapacitatea indivizilor de a se adapta sau de a se apăra în fața unor situații specifice. Condiția de vulnerabilitate este determinată, în funcție de contextul național sau regional, de numeroși factori socio-demografici, geografici sau de altă natură.

Raportul¹ OSCE dat publicității în iunie 2011 detaliază următoarele condiții de vulnerabilitate:

- persoana are statut de migrant ilegal sau se află pe teritoriul altui stat fără a deține documentele adecvate de ședere;
- persoana este însărcinată sau prezintă o dizabilitate ori o boală mentală;
- persoana este dependentă de droguri sau alte substanțe;
- are o capacitate limitată de discernământ datorată vârstei sau unei afecțiuni medicale;
- infirmitate, persoană cu handicap fizic sau mental;
- persoana se află sub controlul unei persoane cu autoritate;
- persoana se află într-o situație precară din punct de vedere social sau de orice altă natură.

În ceea ce privește situația victimelor traficului de persoane, cetățeni români, lipsa experienței de viață, vârsta mică la intrarea în trafic sunt principalele situații care caracterizează din ce în ce mai mult starea de vulnerabilitate. În același timp, analizând per ansamblu situația socio-

¹ OSCE „Trafficking in Human Beings: Identification of Potential and Presumed Victims. A Community Policing Approach”, Iunie 2011

economică a României putem considera vulnerabilitatea persoanelor la trafic care rezidă și din situația socio-economică precară în care se află. Pe baza informațiilor cuantificate la nivelul primului semestru al anului 2011, **minorii** sunt în continuare o categorie vulnerabilă la trafic, fiind prezenți în proporție de **35% din totalul victimelor identificate**.

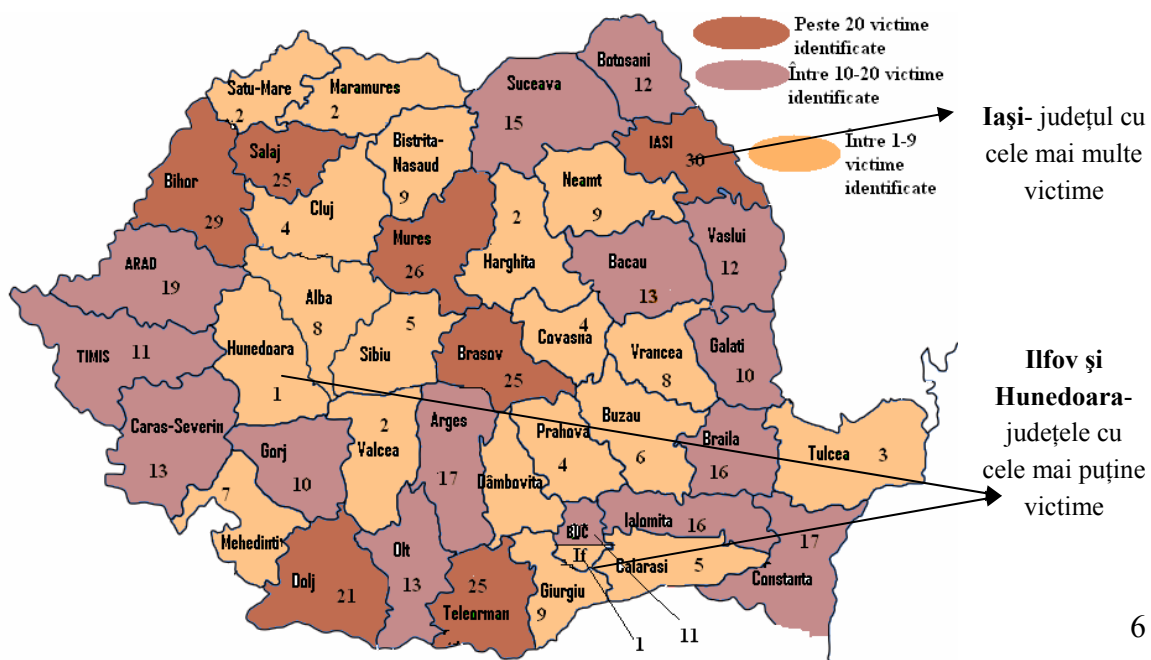
Majoritatea victimelor au avut vârsta cuprinsă între 14-40 de ani însă diferențe pe vârstă pot fi surprinse prin corelarea cu modalitatea de exploatare. Victimele cu vârsta între vârsta 14-17 ani respectiv 18-25 de ani sunt predominant femei exploatare sexual. Victimele cu vârsta între 25-40 sunt predominant bărbați exploatați prin obligarea la muncă forțată.

Din punct de vedere statistic nu poate fi făcută o corelație între mediul de proveniență (rural sau urban) și alte variabile sociale, astfel că persoanele provenite din mediul urban sunt în aceeași măsură vulnerabile la trafic ca și cele provenite din mediul rural, chiar dacă proveniența din rural a cunoscut o pondere ușor mai ridicată în această perioadă în rândul victimelor identificate. Explicații sociologice comune pot fi făcute doar ținând cont diferențele care caracterizează aceste medii de proveniență:

-victimele provenite din mediul rural se caracterizează prin lipsa de informare, lipsa experienței de viață socială și o educație mai scăzută decât a victimelor provenite din mediul urban

-victimele cu proveniență mediul urban se caracterizează prin incapacitatea de a filtra abundența informațiilor și a cererilor sau ofertelor de muncă venite pe diverse canale, dar și prin predominantă concepție “mie nu mi se poate întâmpla”. Cu toate că acestea dețin într-o anumită măsură informațiile cu privire la traficul de persoane, lipsa locurilor de muncă, dorința de aventură, teribilismul sau orice alte nevoi specifice atrag după sine asumarea unor riscuri mai mari.

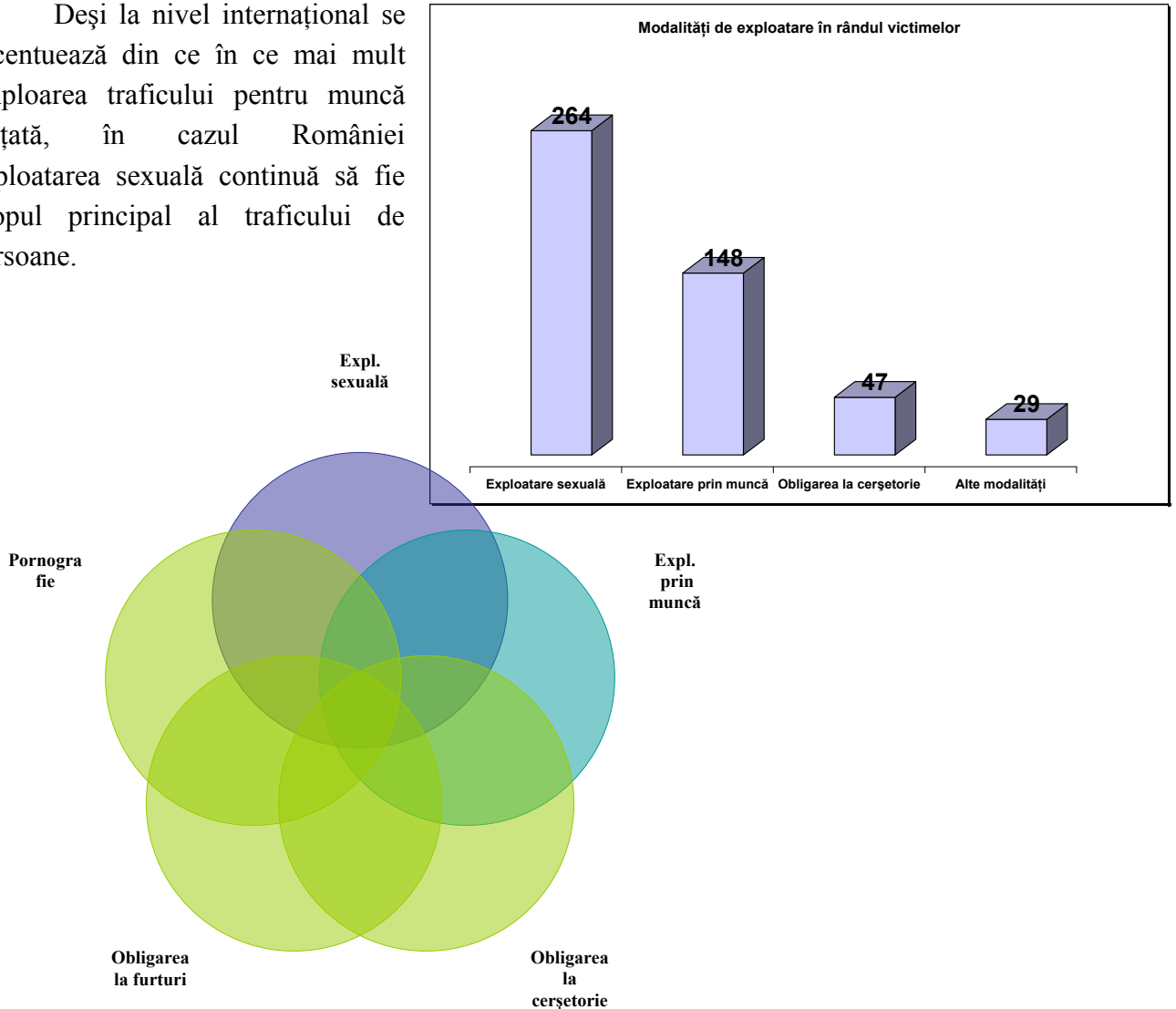
Județe sursă pentru traficul de persoane în primul semestru al anului 2011

4. Scopul traficului de persoane

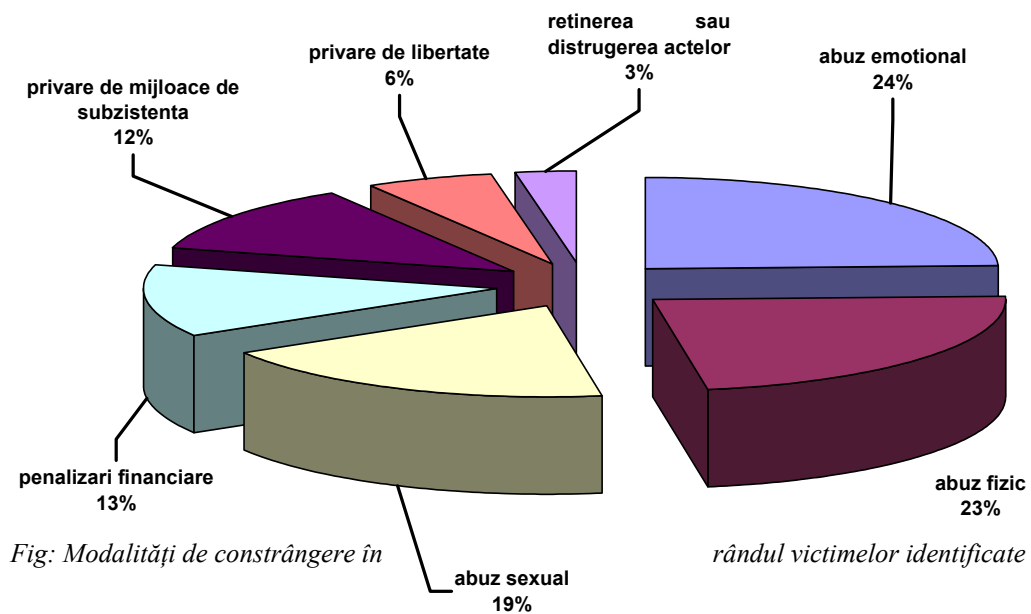
4.1. Forme de exploatare

Deși la nivel internațional se accentuează din ce în ce mai mult amploarea traficului pentru muncă forțată, în cazul României exploatarea sexuală continuă să fie scopul principal al traficului de persoane.

Constrângerea este înțeleasă ca fiind folosirea sau amenințarea violenței, inclusiv folosirea formelor de manipulare sau violență psihologică.

Abuzul emoțional alături și de violențele fizice sunt cele mai dese modalități de constrângere utilizate de către traficanți în vederea supunerii acestora. Tendința de folosire din ce în ce mai mult a diferitelor forme de constrângere, supunere și manipulare psihologică este din ce în ce mai evidentă, tendință accentuată conform opiniei ofițerilor de crimă organizată începând încă cu anul 2010. De multe ori această modalitate de constrângere poate avea un efect sporit de supunere decât folosirea mijloacelor de violență fizică. Alte modalități de constrângere întâlnite în rândul acestei populații de victime au fost abuzurile și violențele sexuale din partea traficantilor, privarea de apă, hrană sau alte mijloace de existență, îndatorarea sau pretinderea de penalizări financiare, privarea de libertate și izolarea precum și reținerea sau chiar distrugerea documentelor, lucru care determină cel puțin imobilitatea victimelor aflate pe teritoriul altor state. Indiferent de modalitatea de constrângere folosită, victima devine prizoniera traficantului iar singura cale de supraviețuire este supunerea și obediența.

Pentru această perioadă se constată o corelație între mijloacele de constrângere și modalitatea de exploatare în rândul victimelor. Astfel, victimele supuse exploatării sexuale sunt constrânse în special prin violență fizică, abuz și șantaj emoțional precum și prin abuzuri sexuale din partea traficantilor. Victimele exploatare prin muncă sunt constrânse prin privarea de apă, hrană sau a mijloacelor de igienă și recuperare precum și prin penalizarea financiară sau pretinderea de cheltuieli generate de transport, cazare și alte asemenea servicii.

4.1.1. Exploatarea sexuală

Numărul **victimelor exploatate sexual** pentru primul semestru al anului 2011 a fost de **264**, dintre care 253 victime de gen feminin și 11 victime gen masculin, cele mai multe victime fiind exploatate în special în locuințe private, pe stradă sau în cluburi. Caracterul uneori „public” al acestui tip de infracționalitate determină o rată mai mare de identificare a victimelor decât în cazurile exploatate prin alte forme. Cu toate acestea, atunci când victimele sunt exploatate în spații private, identificarea acestora devine un proces laborios de investigații, urmăriri, filaj și alte asemenea activități specifice de combatere.

În cazul exploatării sexuale, vârsta victimelor este cu mult mai mică decât a victimelor exploatate pentru muncă, iar jumătate din victimele exploatate astfel în primul semestru al anului 2011 au fost minore.

4.1.2. Traficul în scopul exploatării prin muncă

Exploatarea pentru **muncă** forțată este în continuare una din principalele modalități de trafic a cetățenilor români. Astfel, pentru această perioadă, **148** persoane au fost **victime** ale unei astfel de modalități, dintre care 107 de gen masculin și 41 gen feminin.

Persoanele adulte sunt majoritare (95%) în rândul victimelor identificate ca exploatate prin muncă, acestea având ca proveniență semnificativă mediul rural.

Exploatarea prin muncă are loc de cele mai multe ori în sectoarele economice în care predomină și munca „la negru” și care fac dificilă intervenția autorităților de investigare a muncii ilegale și forțate: sectorul agriculturii, construcțiilor, serviciilor hoteliere, muncii „domestice” sau al vânzărilor ambulante.

4.1.3. Alte forme de exploatare

Obligarea la cerșetorie și la reprezentări pornografice sunt modalități de exploatare în trafic cu o continuă prevalență scăzută. În general, victimele exploatate prin cerșetorie sunt ori minori ori persoane vârstnice iar cele obligate la reprezentări pornografice au fost minore.

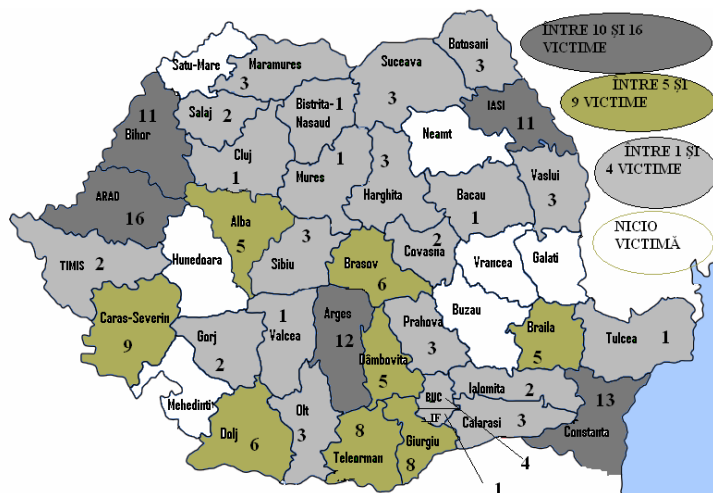
Pentru **16 persoane** a existat doar *tentativa la trafic de persoane în scopul exploatării de orice fel*, fiind îndeplinite numai anumite elemente constitutive ale infracțiunii de trafic (*recrutare, transport, găzduire etc cu intenția de exploatare de orice fel*) fără însă a se ajunge la exploatare.

4.2. Destinația

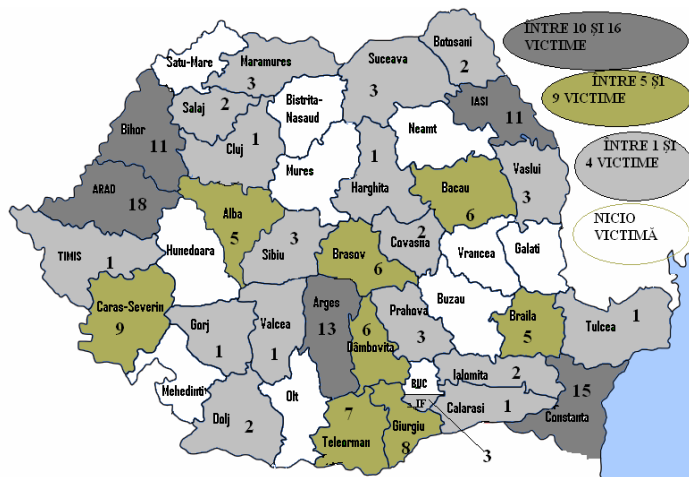
Trafic intern

Ponderea victimelor traficate intern a fost de 34% din totalul victimelor identificate. Pentru că din ce în ce mai multe victime sunt traficate intern, o prezentare a județelor sursă este necesară.

Tipologia județelor după proveniența victimelor și locul de exploatare a acestora în trafic intern (**harta județelor de proveniență a victimelor traficate intern-stânga și harta județelor de exploatare a victimelor traficate intern-dreapta**):

Județele Arad, Constanța și Argeș funcționează în special ca județe în vederea exploatării victimelor în trafic intern, pe teritoriul lor fiind exploatare atât victimele provenite din județ cât și victime transportate din alte județe. În cazul **județului Bihor** numărul victimelor provenite este același cu al celor exploatare pe raza județului. **Județul Bacău** se caracterizează în special ca unul în vederea exploatării și mai puțin ca

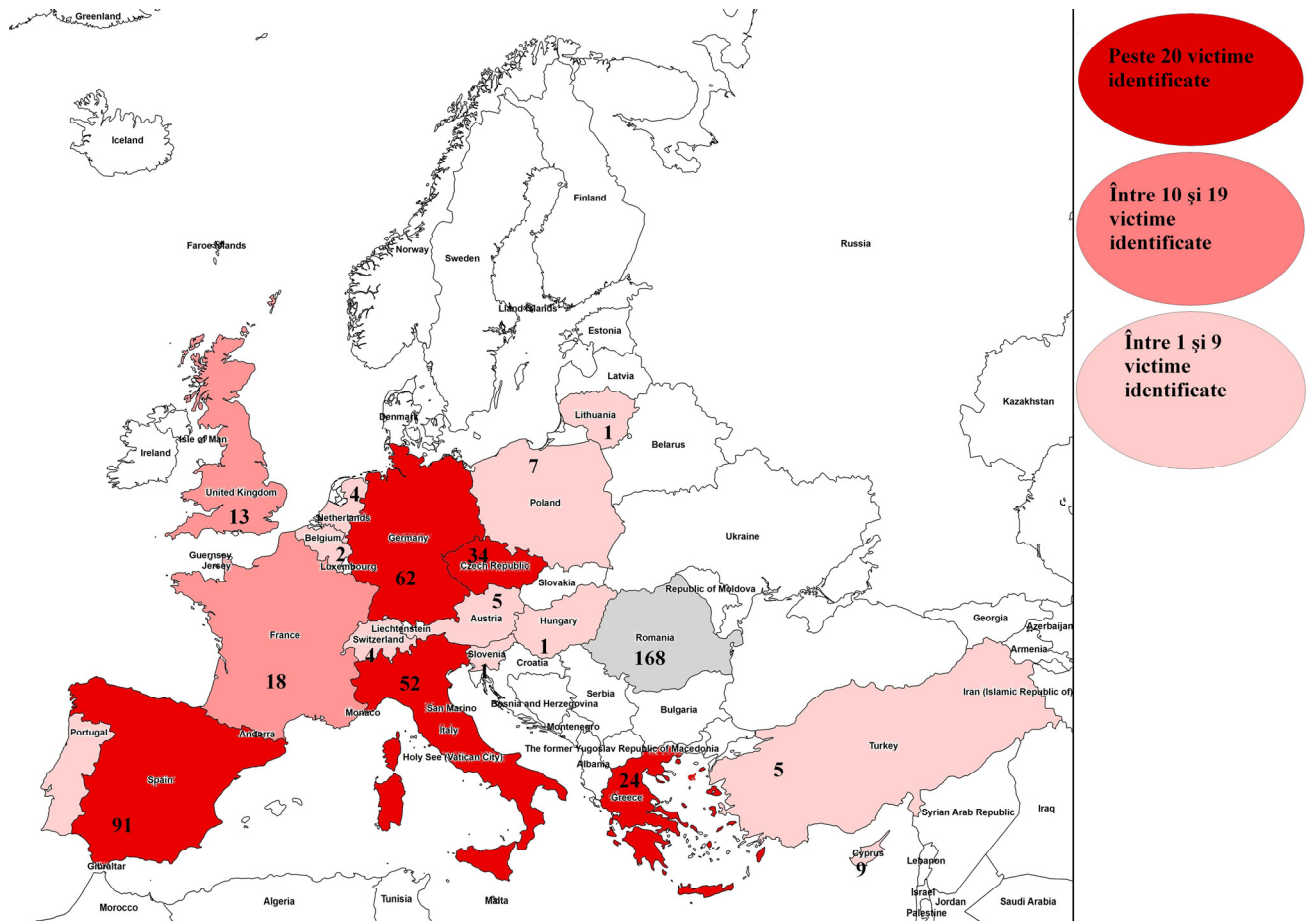

un județ sursă. 3 victime au avut proveniența **județul Olt**, județ pe raza căruia nu a fost însă exploatată nicio victimă.

Trafic extern

Ponderea victimelor traficate în afara granițelor țării noastre a fost de 66% din totalul victimelor identificate în această perioadă.

Principalele state de destinație ale traficului extern au fost State Membre UE, prezentate aici în ordinea cantitativă a victimelor identificate pentru primul semestru al anului 2011: Spania, Germania, Italia, Cehia și Grecia.

Harta țărilor de destinație pentru victimele identificate în primul semestru 2011

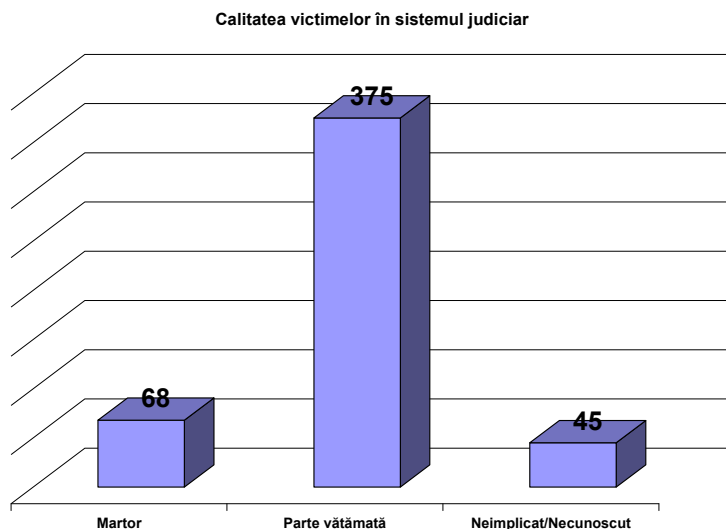
5. Repatrierea victimelor

Majoritatea victimelor *repatriate* în perioada menționată au fost victime ale exploatării sexuale internaționale. 26 de victime au fost repatriate din diferite state europene, solicitările fiind întreprinse de la caz la caz de autorități judiciare străine, serviciile sociale ale statelor de destinație, ambasadele sau consulatele românești, ONG străine sau chiar ONG românești pe baza informațiilor primite din partea partenerilor străini.

Se constată din ce în ce mai mult, creșterea solicitărilor privind repatrierea victimelor de cetățenie română identificate și aflate pe teritoriul altor state.

Pe baza evaluărilor inițiale întreprinse de specialiștii străini care asigură asistența în statul de destinație precum și pe baza evaluărilor întreprinse de specialiștii ANITP care intră permanent în contact cu victimele, se constată nevoia acestora, în special a victimelor exploatare sexual, de recuperare, consiliere și îndrumare. Victimele primesc informațiile necesare cu privire la drepturile pe care le au, serviciile existente la nivel național pentru recuperare și reabilitare și altele. Cu toate acestea, în general, victimele repatriate nu solicită asistența pe termen lung.

În cazul a 8 victime, autoritățile străine au acordat asistență în regim de urgență, perioada acesteia fiind de la câteva zile până la chiar 75 de zile, în cazul unei victime identificate în Franța.

Dovada că victima este pilonul în jurul căruia gravitează toate acțiunile anti-trafic în România, poate fi transpusă în cifre prin creșterea accesului la justiție a victimelor traficate și participarea acestora din ce în ce mai mult în cadrul proceselor penale intentate împotriva traficantilor.

6. Concluzii generale

- Concentrarea eforturilor de identificare a victimelor traficului de persoane ținând cont de tendința continuă de exploatare sexuală a femeilor și exploatarea prin muncă a bărbaților;
- Victimele exploatare prin muncă comportă anumite caracteristici specifice: în general sunt persoane adulte, au proveniență majoritară din rural și au o educație medie;
- O atenție deosebită trebuie acordată măsurilor de asistență și recuperare a victimelor exploatare sexual, pentru care, trauma exploatare poate avea un efect îndelungat datorită numeroaselor abuzuri fizice, psihice și emoționale suferite precum și a vârstei mici la intrarea în trafic;
- Numărul total al victimelor identificate în primul semestru al acestui an continuă tendința ascendentă începută în aceeași perioadă a anului 2009. Aceasta, poate fi impactul politicilor publice anti-trafic și al eforturilor naționale împotriva acestui fenomen, al pregătirii și perfecționării continue a lucrătorilor, intensificarea cooperărilor internaționale, utilizarea instrumentelor moderne de anchetă judiciară, eforturilor de implementare a conceptului de prevenire integrată și a programelor sustenabile de prevenire precum și abordarea „virtuală” a campaniilor de prevenire și informare cu privire la riscurile asociate acestui fenomen.

oOOOo